

Η επιλογή των τομέων/περιοχών εξειδίκευσης είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας που συνδύασε τα αποτελέσματα μια ευρείας και στοχευμένης διαβούλευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο, τους ερευνητικούς φορείς, τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες της χώρας η οποία άρχισε τον Αύγουστο του 2010 (με ευθύνη της Διεύθυνσης Ερευνητικών Προγραμμάτων της ΓΓΕΤ) με κείμενο βάσης **«Δράσεις έρευνας και ανάπτυξης που απευθύνονται στον παραγωγικό τομέα»**. Η διαδικασία που εφαρμόστηκε περιέλαβε τόσο ηλεκτρονική διαβούλευση με υποβολή σχολίων στην διεύθυνση www.opengov.gr, όσο και ενεργητική διαβούλευση με παραγωγικούς φορείς.

Οι κλάδοι στους οποίους επικεντρώθηκε κυρίως το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στην διαβούλευση είναι τα Φαρμακευτικά και Καλλυντικά προϊόντα, αλλά και γενικότερα η Χημική Βιομηχανία, τα Τρόφιμα/ Ποτά (σε συνδυασμό και με την πρωτογενή παραγωγή), η Πληροφορική / Τηλεπικοινωνίες/ Αυτοματισμοί, οι «βιομηχανίες βάσης» (μεταλλουργία, τσιμεντοβιομηχανία), η Ενέργεια / Περιβάλλον, οι Υπηρεσίες και η Ασφάλεια.

Ταυτόχρονα, για την καλύτερη αποτύπωση της ζήτησης, οργανώθηκαν workshops, επιτόπιες επισκέψεις και συζητήσεις με εκπροσώπους παραγωγικών φορέων και φορέων παροχής υπηρεσιών είτε μεμονωμένα, είτε μέσω κλαδικών συνδέσμων και επιμελητηρίων.

Στις 31 Ιανουαρίου 2012, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας ανακοίνωσαν τη διενέργεια ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης για τη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας. Η διαβούλευση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα www.opengov.gr στις 31 Ιανουαρίου 2012 και παρέμεινε ανοιχτή έως τις 5 Μαρτίου 2012¹

Στόχος της διαβούλευσης ήταν η αναζήτηση ιδεών και προτάσεων από την επιστημονική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας για τη διαμόρφωση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για την έρευνα και καινοτομία, με ορίζοντα το 2020 το οποίο θα καθόριζε και θα εξειδίκευε τους στόχους και τις προτεραιότητες της πολιτικής και θα περιέγραφε τα μέσα (πόρους, μέτρα πολιτικής, προγράμματα) επίτευξης των στόχων αυτών.

Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 5 Μαρτίου 2012. Συνολικά υποβλήθηκαν 120 προτάσεις. Από τις προτάσεις αυτές οι 96 υποβλήθηκαν από δημόσιους φορείς, κατά κύριο λόγο Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα ενώ μόλις 16 υποβλήθηκαν από ιδιωτικούς φορείς. Δύο (2) προτάσεις υποβλήθηκαν από συμπράξεις ιδιωτικών και δημοσίων φορέων.

¹ Το link στο site της ΓΓΕΤ είναι: http://www.gsrt.gr//central.aspx?sid=1101458116316461453967&olID=402&neID=589&neTa=1_512&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=al402101100127119411011&actionID=load
Στο.opengov η διεύθυνση είναι: <http://www.opengov.gr/yypepth/?p=1436>

Οι προτάσεις αφορούσαν τις ακόλουθες θεματικές περιοχές:

- Τομέας Διατροφής, Τροφίμων, Αγρο-βιοτεχνολογίας και Υδατοκαλλιεργειών
- Τομέας Βιοεπιστημών
- Ενέργεια και Περιβάλλον
- Επιστήμες Μηχανικού
- Φυσικές Επιστήμες
- Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας
- Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Οι προτάσεις αυτές διαβιβάστηκαν στα Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (ΤΕΣ) τα οποία διαμόρφωσαν σύντομες εκθέσεις για τις προτεραιότητες της έρευνας στον τομέα τους και τις υπέβαλαν στο ΕΣΕΤ.

Τον Ιούλιο του 2012 έγινε παρουσίαση των παραπάνω εκθέσεων σε ειδική συνεδρίαση του ΕΣΕΤ με τη συμμετοχή εκπροσώπων επιχειρήσεων

Στη συνέχεια η ΓΓΕΤ προχώρησε σε αντιστοίχιση/σύνθεση των ερευνητικών περιοχών που ανέδειξαν τα ΤΕΣ με τεχνολογικές προτεραιότητες που αναδείχθηκαν από τη μελέτη του ΣΕΒ (ΣΕΒ: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ) **καταλήγοντας σε έναν προτεινόμενο κατάλογο 55 επικρατουσών ερευνητικών κατευθύνσεων/τεχνολογιών** στους τομείς:

- Τρόφιμα
- Υγεία
- Ενέργεια
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Μεταφορές
- Νανοτεχνολογία
- Νέα Υλικά και Διεργασίες Παραγωγής

Επίσης συγκροτήθηκε στη ΓΓΕΤ Ομάδα Καινοτομίας με εκπροσώπους επιχειρήσεων στην οποία συζητηθήκαν νέα εργαλεία πολιτικής που θα προωθήσουν την καινοτομία.

Το 2013 η ελληνική κυβέρνηση ανέθεσε σε διεθνείς και ελληνικές εταιρείες τη μελέτη και την ανάδειξη των τομέων της ελληνικής οικονομίας που θα μπορούσαν να έχουν προστιθέμενη αξία στο ΑΕΠ και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Οι τομείς που αναδείχθηκαν ήταν οι εξής:

- **Ενέργεια.** Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της ενέργειας μπορεί να αυξηθεί κατά 9 δισ. ευρώ και να δημιουργηθούν 80.000 θέσεις εργασίας.
- **Τουρισμός.** Μπορεί να προσφέρει 18 δισ. ευρώ Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία και 220.000 θέσεις εργασίας.
- **Αγροτική παραγωγή.** Ο αγροτικός τομέας μπορεί να αυξήσει την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του κατά 5 δισ. ευρώ και κατά 120.000 τις θέσεις εργασίας.
- **Μεταποίηση τροφίμων.** Ο κλάδος είναι δυνατό να προσφέρει επιπλέον πλούτο 6 δισ. ευρώ και 140.000 θέσεις εργασίας.
- **Νέες τεχνολογίες.** Οι ελληνικές εταιρείες που εξειδικεύονται στην πληροφορική, τις τηλεπικοινωνίες και τις νέες τεχνολογίες (πάνω από διακόσιες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σήμερα σε τεχνολογίες αιχμής σε διάφορους τομείς της

οικονομίας) είναι ένα κομμάτι τις ελληνικής αγοράς με πολύ σοβαρές δυνατότητες για διεθνή επέκταση.

- ο Επιπλέον, 10 παράλληλοι κλάδοι θα μπορούσαν να προσφέρουν νέες ευκαιρίες και να παράγουν πλούτο 7 δισ. ευρώ και 70.000 θέσεις εργασίας. Συγκεκριμένα Πρόκειται για τους παρακάτω τομείς:
 - ο **-Διαχείριση των αποβλήτων. (Waste Management)**
 - Γενόσημα φάρμακα (παραγωγή)- (Pharmaceuticals-Generics)**
 - Ιατρικός τουρισμός (Medical Tourism)**
 - Ιχθυοκαλλιέργειες (Aquaculture)**
 - Εξειδικευμένες κατηγορίες τροφίμων (Greek Speciality Foods)**
 - Φροντίδα για την τρίτη ηλικία (Elderly Care)**
 - E-health, έρευνα στον τομέα της Υγείας (e-health for Health)**
 - Περιφερειακοί διαμετακομιστικοί κόμβοι (Regional Cargo and Logistics)**
 - Ανάπτυξη προγραμμάτων κλασικών σπουδών. (Classical Studies Hub**

Με βάση τα αποτελέσματα των μελετών αυτών συστήθηκαν στο Υπουργείο Ανάπτυξης Τομεακές Ομάδες Σχεδιασμού στους τομείς της Ενέργειας, του Περιβάλλοντος, των Τροφίμων, της Εφοδιαστικής Αλυσίδας, του Τουρισμού, της Δημιουργικής Βιομηχανίας, της Υγείας-Φαρμάκων και των Υλικών-Κατασκευών. Στόχος των θεματικών αυτών ομάδων ήταν μεταξύ άλλων η «εστίαση σε εκείνους τους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι συγκεντρώνουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας»²

Τα κριτήρια που επιλέχθηκαν αφορούν στα εξής:

- i. **Επίδραση στην οικονομία** (πολλαπλασιαστές): Οι πολλαπλασιαστές ενός κλάδου αποτελούν ένα μέσο σύγκρισης της σημαντικότητας τους για την οικονομία και ειδικότερα για το ΑΕΠ και την απασχόληση.
- ii. **Βιωσιμότητα**: Η οικονομική ευρωστία των επιχειρήσεων του κλάδου αποτελεί ένδειξη για την εξασφάλιση των επενδύσεων και την προοπτική του κλάδου
- iii. **Εξαγωγική δυναμική**: Οι εξαγωγική δυναμική ενός κλάδου σχετίζεται με τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του στην παγκόσμια αγορά
- iv. **Καινοτομία**: ο ρόλος της καινοτομίας κρίνεται βασικός για την βιώσιμη ανάπτυξη των κλάδων

Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, των μελετών, των στρατηγικών επιλογών που αναφέρθηκαν παραπάνω, εισήχθησαν σε μια μήτρα διπλής εισόδου με σκοπό την ανάδειξη εκείνων των τομέων που συγκέντρωσαν τις περισσότερες επιλογές σε συνδυασμό με την ύπαρξη επιστημονικής εξειδίκευσης στη χώρα η οποία θα μπορούσε να τους προσδώσει προστιθέμενη αξία.

Οι περιοχές εξειδίκευσης που έχουν αναδειχτεί και στις οποίες η χώρα μας διαθέτει κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα είναι:

- Η Αγρο-διατροφή,
- Ο Τουρισμός (η βιομηχανία της εμπειρίας και σχετικές υπηρεσίες),
- Υγεία και Φάρμακα: οι υπηρεσίες υγείας, τα φάρμακα και τα διαγνωστικά προϊόντα,

² Σχέδιο κειμένου στρατηγικής Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΠΑΝΕΚΙΝΗΣΗ, Απρίλιος 2014

- Ενέργεια: τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την παραγωγή και διαχείριση της ενέργειας,
- Οι υπηρεσίες και τεχνολογίες μεταφορών και logistics
- Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη : οι τεχνολογίες και οι υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος και η βιώσιμη ανάπτυξη που σχετίζεται με την οικονομία και την θαλάσσια οικονομία.
- Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, τόσο ως οικονομική δραστηριότητα, όσο και ως οριζόντιες τεχνολογίες,
- Τα υλικά και κατασκευές

Τομείς	Επίδραση στην Οικονομία	Βιωσιμότητα	Εξαγωγική Δυναμική	Καινοτομία
Τρόφιμα-Ποτά (Αγροδιατροφή)				
Τουρισμός				N/A
Εφοδιαστική αλυσίδα				
ΤΠΕ				
Δημιουργικές βιομηχανίες				
Ενέργεια			N/A	
Υγεία				
Υλικά-κατασκευές				
Περιβάλλον		N/A	N/A	N/A